

”Nuoret tarvitsee mahdollisuuksia ja tukea!”

Nuoren kommentti osallisuustyöpajasta

Nuorten osallisuustyöpajan yhteenveto

Sanna Tauriainen, LNP projektisuunnittelija

Nuorten osallisuustyöpajat, tehty välillä 31.3-10.5.2022

- Tehdyt osallisuustyöpajat 11 kpl, osallisuuskierroksella on kohdattu 223 nuorta.

7-9 -luokat: **Lakeus:** Kempele 31.3, **Oulun eteläinen:** Haapavesi 4.4 ja Reisjärvi 9.5, **Rannikkoseutu,** Merijärvi 5.4, **Oulunkaari** li 14.4, **Oulu** 27.4, **Koillismaa:** Kuusamo ja Taivalkoski **28.4.**

2. aste ja nuoret aikuiset: **Koillismaa** Taivalkoski 28.4, **Oulu** 3.5, **Lakeus** Liminka 10.5

- Osallisuustyöpaja koostui 6 hyvinvointialueen dian tietopaketista ja ”Learning Cafe” -menetelmällä tehdystä työpajasta. Teemat osallisuus ja nuorten mielenterveys. 9.5 osallistuttiin Reisjärvellä Vaikuta!-tapahtumaan osallisuustyöpajalla, muokattuna versiona. Työpajojen suunnittelu ja vetäminen on tehty yhteistyössä LNP ja YOH (yhdyspinta, osallisuus ja hyte) hankehenkilöiden kesken.

- Osallisuustyöpajan materiaali on tuotettu yhdessä Kalajoen ja Kempeleen Nuvien kanssa. Materiaali ja tehty työ käytiin heidän kanssaan vielä läpi sovitusti (16.5 ja 28.6).

- Kerätystä materiaalista tehty kooste lähetettiin viikolla 21 osallisuustyöpajoihin osallistuneille luokille.

- Osallisuuden kysymykset: Mitä nuoret tarvitsee? Minkälaisia tulevaisuuden unelmia nuorilla on? Miten nuorten osallisuus tulisi toteuttaa hyvinvointialueella? Miten nuoret voi vaikuttaa? Mihin asioihin nuoret haluavat ottaa kantaa?

- Mielenterveyden kysymyksiä: Miten haluat, että sinun kanssa tehdään työtä? Millaisia asioita on hyvä ottaa huomioon nuorten kanssa työskentelyssä? Kenen kanssa nuoret haluaa puhua asioista? Miten halutaan ottaa eka askel?

- Tulossa vielä nuorten kanssa toimivien työpaja elokuussa 23.8 ja kaikesta materiaalista työstetään nuoria koskeva osuus osallisuus-, vuorovaikutus- ja hyvinvointiohjelmaan.

Osallisuustyöpajan koontia:

Mitä nuoret tarvitsee:

- **nuoret tarvitsevat hyvän nuoruuden**, tarvitsevat tekemistä, tarvitsee turvallisen ympäristön, isompia työttömyyskorvauksia, hyvän opiskelupaikan, vapaa-aikaa, enemmän paikkoja missä olla, **Paremmiin apua nuorten neurologisiin haasteisiin**, enemmän tukea opintoihin, vähemmän kyttäystä, paremmat mahdollisuudet saada apua mielenterveysongelmiin, isommat tuet, parempi terveydenhuolto, **enemmän tukea nuorten itsenäistymiseen**, paremmat etuudet esim. kela, **äänen päätöksiin**, paremmat palkat hoitoalan työntekijöille, kela- ja eläkeläisten täyttöönpöytäkirjojen opettamiseen, **enemmän työntekijöitä nuorten mielenterveys ongelmien hoitamiseen**, turvallinen kasvu-ympäristö jokaiselle nuorelle!

”Nuoret tarvitsee tukea nuorten unelmien toteutumiseen”

Kenen kanssa nuoret haluavat jutella:

- Terveystoimittaja tai koulukuraattori ei välttämättä ole saman henkinen ihminen, voi puhua psykologin, psykiatrin, aikuisen, nuorisotyöntekijän, tukihenkilön, vanhemman tai ystävän kanssa, anonyymius, **voi valita kenelle puhuu**. Nuoret haluavat jutella jonkun kanssa, joka ymmärtää asian hyvin, **ymmärtävän ja luotettavan** nuoren aikuisen, kokeneen, **saman tilanteen kokeneen ihmisen** kanssa. Nuoret haluaa puhua jonkun kanssa, jolla on samanlaisia kokemuksia ja ymmärtää, huomioitaisiin paremmin nuorten erityispiirteet

”Nuoret haluavat keskustella kokemusasiantuntijan kanssa.”

Mitä on hyvä huomioida nuoren kanssa työskentelyssä:

- Kohtaamisessa nuoret toivoivat: turvallisuus & oppiminen, rento tunnelma, ei painostusta, ei tuomitsemista, **ei vähätellä asiaa, ei lässytetä, kohdella kuin lasta**, mutta ei painosteta puhumaan, ei vahvuuskortteja, pitää olla nuorelle, kohtelias, varovainen, mukava ja rento, ystävällinen, koittaa ymmärtää minua, **ei liian päälle käyvä**, ei vähättele, ottaa tosissaan nuoren asian, kyselee asioita ja kuuntelee, on aikaa nuorelle, aikuinen ottaisi nuoren asiat vakavasti, **aikuisen pitää olla luotettava, salassapito velvollisuus** (ei laita asiaa eteenpäin, ellei ole pakko), aikuinen, joka on erikoistunut esim. mielenterveys asioihin.

Osallisuustyöpajan koontia:

- Haluaisin jonkun luotettavan ammattilaisen/ aikuisen, joka antaa apua kanssa jutella huolista. **Nuoren kanssa työskentelyssä olisi mukava huolehtia siitä, että nuorta ei jätetä yksin huolien kanssa ja huolehditaan siitä, että saa itselleen sopivaa apua.** Antaa aikaa puhua. **Jos aikuisella on kiire, nuorelle tulee olo, ettei kiinnosta.** Ajan anto, että ei ole kiire kertoa asioita. **Nuorta ei pompoteltaisi moneen paikkaan.**

”Nuorelle samojen asioiden kertominen jatkuvasti on todella rankkaa.”

Mitä on hyvä huomioida nuoren kanssa työskentelyssä:

- Nuorten kanssa työskennellessä pitää olla avoin ja pistää itsesi nuorten asemaan, **tärkeä ottaa huomioon nuoren mielipiteet ja ystävällisyys,** nuoria ei saa syyllistää, **pitää ottaa huomioon miten nuorella menee elämässä, tärkeä kysyä nuorelta miten sillä menee elämässä?**
- **Tilanne hoidetaan nuorten tarpeiden mukaan, ei yleistetä nuoria ihmisryhmänä vaan yksilönä,** edetään nuorten ehtojen mukaan, saa itse valita paikan, josta hakea apua, keskustellaan ja ratkaistaan ongelma tapauskohtaisesti. Nuori **ei välttämättä halua mennä jonnekin hakemaan apua, sillä hänet voidaan nähdä apua pyytäessä, mistä voi koitua ongelmia,** tai hän haluaa olla itselleen tutussa ympäristössä vaikeista asioista puhuessaan. **Kertoo nuorelle, mistä asioista olisi hyvä keskustella vanhemmillekin, eikä vaan paljasta kaikkia ilman että nuori tietää.**

”Nuoret voivat välillä kertoa mielipiteensä, mutta en tiedä että huomioidaanko niitä?”

”Ajattelen, että olisi kiva, jos saisin apua minulle joskus.”

- **Nykynuorella on vaikeuksia aika paljon keskittyä varsinki vaan yhteen asiaan.** Joillekin nuorille puhuminen on vaikeaa, joka pitäisi huomioida paremmin

Osallisuustyöpajan koontia:

Muita terveisiä ja ehdotuksia:

”Tarvitsemme huomiota ja vapautta sekä toiminnallisuutta.”

- terkkarit ei puhuisi suoraan nuoren painosta ikävään sävyyn
- En luota opettajiin, sossuihin tai kouluterveydenhoitajiin

**”Luottamus aikuiseen on tärkeä, jos aikuinen kertoo asioita eteenpäin,
ei luota enään keneenkään aikuiseen.”**

- **kaikilla olisi kerran vuodessa tapaaminen kuraattorin kanssa, olisi mahdollista saada apua.** Koulussa voisi kiertää kerran kuukaudessa **joku kenen kanssa voisi keskustella ammattihuolista.**
- Koulussa voisi kiertää kerran kuukaudessa joku kenen kanssa voisi keskustella ammattihuolista, soittaa poikien puhelimeen, pitempi aikainen suhde ammattilaiseen -> syntyy luottamus, opettajat voisivat kertoa, miten pääsivät töihin, avoin keskustelu koulun henkilökunnan kanssa
- Nuorten ongelmat saattavat olla moninaisia **(kaikki ongelmat otetaan huomioon, ei vain yksittäistä)**
- **Transihmiselle naamatta ja äänettä avunhaku voisi olla ystävällistä** (Dysforian takia), myös **nuoren itse valitsemalla nimellä**, sillä annettu nimi voi aiheuttaa pahoinvointia ja dysforiaa, ”olematta välttis nainen tai mies”.

OSALLISUUS yhteenveto

Nuoret haluavat vaikuttaa itseään koskeviin asioihin

Nuoret haluavat vaikuttaa ja ottaa kantaa heitä itseään koskeviin asioihin; koulussa, esim koulun arkeen, ruokaan ja sen laatuun. Myös vapaa-ajan tiloihin, harrastusmahdollisuuksiin ja nuoria koskeviin terveyspalveluihin, mm. mielenterveyspalveluihin nuoret haluavat ottaa kantaa ja kehittää niitä. He tarvitsevat töitä, hyvät toiminnalliset ja turvalliset elinolot ja harrastustoiminnot ympärilleen. Myös bensan hinta puhututtaa erityisen kovasti. Nuorten unelmana on turvallinen ja yhdenvertainen, hyvä elämä, joillakin nuorilla unelmointi on kuitenkin hankalaa.

Toisen asteen opiskelijat ja nuoret aikuiset haluavat ottaa kantaa bensan hintaan, omiin harrastusmahdollisuuksiin ja asumiseen ja toivottiin, että tuet olisivat paremmat siinä vaiheessa, kun omaa elämää aloitetaan. Tukea toivottiin myös esim. kela hakemusten täyttöön.

Nuorten osallisuuden toteutus

Nuorten osallisuus tulisi toteuttaa nuorten ryhmien kautta, käyttäen jo olemassa olevia kanavia, esim. oppilaskunnat ja nuorisovaltuustot. Vanhemmat nuoret käyttävät myös kansalaisaloitteita ja äänestämistä vaikutuskeinoinaan. Sähköiset kyselyt koetaan erityisen hyvinä tapoina vaikuttaa mutta myös esim. tapahtuma, joissa voidaan tavata, ovat hyviä mahdollisuuksia kuulla nuoria. **Tärkeää on se, että nuorten ajatukset ja mielipiteet otetaan huomioon.**

Muina terveisinä nuoret toivoivat, että heidän asiansa otetaan vakavasti ja käsiteltäisiin ajan kanssa. Ehdotuksena toivottiin tyttöjen vessoihin menkka tuotteiden (tamponit ja siteet) antamista koulussa sekä kondomeja vessoihin (automaatti & ilmainen), kuukautisista keskustelemista enemmän opetuksessa ja murrosiän muutoksista, ehkäisyä nuorille helpommin tarjolle.

NUORTEN MIELENTERVEYS yhteenveto

Nuoren ja ammattilaisen kohtaaminen

Nuoret keskustelevat asioistaan läheistensä ja ystäviensä kanssa. Ammattilaisten kanssa tärkeintä on se, että hän on luotettava henkilö ja sellainen, joka on aidosti kiinnostunut ja kuuntelee. Joillakin nuorilla on iso haaste luottaa aikuisiin.

Nuoret haluavat tutustua ammattilaiseen etukäteen. Asiakkuus on hyvä aloittaa rauhassa, tutustellen, huomioiden nuoren mielipide ja aliarvioimatta nuorta. Nuorelle on tärkeää, että häntä ei painosteta puhumaan, että tilanne hoidetaan nuoren tarpeiden mukaan sekä, että aikuisella on aikaa hänelle. Nuorten vastauksissa toistui erityisen tärkeänä turvallisuuden luominen, luottamus ja tiedon säilyminen kahdenkeskeisenä. **Luottamus nähtiin tärkeimpänä arvona työskentelyssä.** Nuorelle on raskasta kertoa samoja asioita uudelleen ja uudelleen eri aikuisille.

Nuoret haluavat, että heidät huomioidaan yksilöinä huomioiden esim. heidän seksuaalisuus. Toisilla nuorilla on helpompi puhua anonyyminä, kunhan nuoren kanssa mennään hänen toivomaan tahtiin ja sanoitetaan tapahtumakulku ja toiminnot tarvittaessa.

Nuoret unelmoi hyvästä perusarjesta ja mahdollisuuksista

Nuoret unelmoivat, opiskelupaikasta, hyvästä työstä, kodista, perheestä, rahasta, harrastuksista, ystävistä, terveydestä ja rakkaudesta. He unelmoivat turvallisesta elämästä, jossa heitä tuetaan ja annetaan mahdollisuuksia sekä että he pääsevät toteuttamaan unelmiaan. Nuoret haluavat tulevaisuudessa elää hyvää elämää.

NUORTEN MIELENTERVEYS yhteenveto

Nuorten aikuisten ja ammattilaisten välinen työskentely

Toisen asteen ja nuorten aikuisten vastauksissa nuoret haluavat puhua jonkun kanssa, jolla on samanlaisia kokemuksia ja joka ymmärtää heitä. He haluavat, että ammattilainen huomioisi paremmin nuorten erityispiirteet. Ammattilaisen on tärkeää myös ymmärtää, että joillekin nuorille puhuminen on vaikeaa, tämä pitäisi huomioida paremmin työskentelyssä. Nuorista aikuisista on tärkeää huomioida myös nuoren lähtökohdat ja taustat ja ymmärtää se, että nuorten ongelmat saattavat olla moninaisia. Tärkeää saada palveluja myös toimistoajan ulkopuolella.

Nuorilla aikuisilla unelmina oli saada paremmin apua omiin haasteisiin. Tukea itsenäistymiseen ja paremmat etuudet aloittaa itsenäinen elämä. He unelmoivat turvallisesta kasvuympäristöstä jokaiselle nuorelle.